

Arnika – program Toxické látky a odpady, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, arnika@arnika.org, www.arnika.org
RNDr. Jindřich Petrlík, předseda Arniky a vedoucí programu, tel.: 603 582 984, jindrich.petrlik@arnika.org
Ing. Milan Havel, zpracovatel žebříčků, tel.: 731 256 691, milan.havel@arnika.org
Tiskový mluvčí Arniky Vratislav Vozník, tel.: 606 727 942, vratislav.voznik@arnika.org

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Plzeňský kraj - hlášení za rok 2013

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2012 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly, rovnítko znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce.

- [1. Rakovinotvorné, pravděpodobně či potenciálně rakovinotvorné látky](#)
- [2. Rakovinotvorné látky](#)
- [3. Reprotoxické látky \(bez oxidu uhelnatého\)](#)
- [4. Mutagenní látky](#)
- [5. Endokrinní látky](#)
- [6. Skleníkové plyny](#)
- [7. Plyny způsobující kyselé srážky](#)
- [8. Látky poškozující ozónovou vrstvu](#)
- [9. Látky nebezpečné pro vodní organismy](#)
- [10. Rtuť a její sloučeniny](#)
- [11. Rtuť a její sloučeniny \(v emisích a odpadech\)](#)
- [12. Styren](#)
- [13. Formaldehyd](#)
- [14. Dioxiny](#)

Tabulka 1 – rakovinotvorné, pravděpodobně či potenciálně rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových únicích do ovzduší, vody a půdy podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Do skupiny 1 náleží tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium, polychlorované bifenyly (PCB) a vinylchlorid**. Do skupin 2A a 2B náleží tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), dichlordifenyltrichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Polytec Composites Bohemia s.r.o.	Polytec Composites Bohemia s.r.o.	Chodová Planá	1685	↓
2.	Plzeňská energetika a.s.	Teplárna ELÚ III	Plzeň	1510	↓
3.	seele pilsen s.r.o.	seele pilsen s.r.o.	Plzeň	1083	-
4.	VODÁRNA PLZEŇ a.s.	ČOV Plzeň	Plzeň	984	↑
5.	Plzeňské dílo, výrobní družstvo	Provozovna 200 - Velhartice	Velhartice	866	↓
6.	ŠKODA TRANSPORTATION a.s.	ŠKODA TRANSPORTATION a.s.	Plzeň	425	↑
7.	BOHEMIA SPORT LION, spol. s r.o.	SPORT	Horažďovice	276	↓
8.	Plzeňská teplárenská, a.s.	Centrální zdroj tepla	Plzeň	105	↑

Tabulka 2 – rakvinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Do skupiny 1 náleží následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium, polychlorované bifenyly (PCB) a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	VODÁRNA PLZEŇ a.s.	ČOV Plzeň	Plzeň	358	↑
2.	Plzeňská energetika a.s.	Teplárna ELÚ III	Plzeň	168	↓
3.	BOHEMIA SPORT LION, spol. s r.o.	SPORT	Horažďovice	136	=

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)

Průmyslové provozy, které v roce 2013 vypustily nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého**. Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylen, dichlordifenyiltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlordecon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenoethoxylyáty, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý, pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylicín a sloučeniny a xyleny.**

¹ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	VODÁRNA PLZEŇ a.s.	ČOV Plzeň	Plzeň	367,7	↑
2.	Plzeňská energetika a.s.	Teplárna ELÚ III	Plzeň	227,1	↓
3.	Plzeňská teplárenská, a.s.	Centrální zdroj tepla	Plzeň	40,6	↑
4.	Z-Group Steel Holding, a.s.	ŽELEZÁRNY Hrádek a. s.	Veselí nad Moravou	0,9	-

Tabulka 4 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	BOHEMIA SPORT LION, spol. s r.o.	SPORT	Horažďovice	136	=

Tabulka 5 – Endokrinní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **endokrinní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi endokrinní vychází z klasifikace látek v EU a USA. Do skupiny endokrinních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **atrazin, chloralkany (C10-13), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), tetrachlorethylen (PER), trichlorbenzeny, styren.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Polytec Composites Bohemia s.r.o.	Polytec Composites Bohemia s.r.o.	Chodová Planá	1685,0	↓

2.	seele pilsen s.r.o.	seele pilsen s.r.o.	Plzeň	1083,3	-
3.	Plzeňské dílo, výrobní družstvo	Provozovna 200 - Velhartice	Velhartice	866,0	↓
4.	ŠKODA TRANSPORTATION a.s.	ŠKODA TRANSPORTATION a.s.	Plzeň	424,9	↑
5.	BOHEMIA SPORT LION, spol. s r.o.	SPORT	Horažďovice	140,0	↓
6.	Z-Group Steel Holding, a.s.	ŽELEZÁRNY Hrádek a. s.	Hrádek	0,9	-

Tabulka 6 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů (oxid uhličitý, oxid dusný, metan)** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích **do ovzduší** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2013 (www.irz.cz). Údaje jsou v tunách. Umístění na prvních místech ovlivňují jen emise oxidu uhličitého.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v t	Trend
1.	Plzeňská teplárenská, a.s.	Centrální zdroj tepla	Plzeň	1037504	↓
2.	Plzeňská energetika a.s.	Teplárna ELÚ III	Plzeň	321965	↓
3.	Odpadové hospodářství Klatovy, s.r.o.	Skládka Štěpánovice	Klatovy	2927	-

Tabulka 7 – plyny způsobující kyselé srážky

Tyto průmyslové provozovny vypustily v roce 2013 nejvíce **plynů způsobujících kyselou srážku (amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku)**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Plzeňská teplárenská, a.s.	Centrální zdroj tepla	Plzeň	4419909	↓
2.	Plzeňská energetika a.s.	Teplárna ELÚ III	Plzeň	1729958	↓
3.	Česká drůbež s.r.o.	Česká drůbež, s.r.o. - Chov nosnic - Velký Malahov	Velký Malahov	73624	↑
4.	Podnik živočišné výroby, a.s.	Kokořov	Všeruby	59679	=
5.	Druhá Poběžovická, a.s.	Farma Mutěnin	Mutěnin	55622	↓
6.	LITÉ akciová společnost	LITÉ akciová společnost - chov prasat	Lité	46247	↑
7.	I N T E G R O a. s.	Vítání	Kladruby	43339	↑
8.	Vysoká, a. s.	Vysoká - chov prasat	Dobřany	35016	↓
9.	Žihelský statek, a.s.	HAŤ - CHOV PRASAT	Mladotice	34803	↓
10.	Kralovická zemědělská a.s.	Velkovýkrmna prasat Kralovice	Kralovice	34460	↑

Tabulka 8 – látky poškozující ozónovou vrstvu

Pořadí provozoven podle množství látek v přepočtu na jejich potenciál přispívat k poškozování ozónové vrstvy Země v celkových únicích **do ovzduší** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2013 (www.irz.cz). Započteny jsou pouze **hydrochlorofluorohydrovody (HCFC), chlorofluorohydrovody (CFC) a tetrachlormetan (TCM)**. Potenciál poškozování ozónové vrstvy je vztažen k účinkům CFC (tzv. tvrdé freony), jejichž potenciál je 1. Pro HCFC (tzv. měkké freony) používáme koeficient 0,062, pro TCM koeficient 1,1.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Telefónica Czech Republic, a.s.	Telefónica Czech Republic, a.s. – PM3121	Plzeň	0,27	-
2.	Vodafone Czech Republic a.s.	Vodafone - DOBER	Bělá nad Radbuzou	0,06	-

Tabulka 9 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Následující průmyslové provozovny vypustily v roce 2013 do vody nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy**. Látky byly vybrány podle R-vět. Současně byly vybrány pouze látky, pro které se nahláší emise do vody.

(1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arzen a sloučeniny, atrazin, bromované difenylétery (PBDE), DDT, diuron, endosulfan, endrin, heptachlor, hexachlorbenzen, chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, chlorfeninfos, chlorpyrifos, chrom a sloučeniny, isodrin, isoproturon, kadmium a sloučeniny, kyanidy, lindan (γ-HCH), měď a sloučeniny, mirex, naftalen, nikl a sloučeniny, nonylfenol a nonylfenoethoxylyáty, olovo a sloučeniny, pentachlorbenzen (PeCB), polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenylly

(PCB), rtuť a sloučeniny, simazin, sloučeniny organocínu, toxafen, tributylcín a sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny, trifluralin a zinek a sloučeniny).

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	VODÁRNA PLZEŇ a.s.	ČOV Plzeň	Plzeň	983,8	↓

Tabulka 10 – rtuť a její sloučeniny

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily v emisích **do ovzduší, vody a půdy** nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Plzeňská energetika a.s.	Teplárna ELÚ III	Plzeň	59,4	↓
2.	Plzeňská teplárenská, a.s.	Centrální zdroj tepla	Plzeň	40,6	↑
3.	VODÁRNA PLZEŇ a.s.	ČOV Plzeň	Plzeň	9,4	=

Tabulka 11 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2013 vypustily anebo **v odpadech** předaly nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Plzeňská teplárenská, a.s.	Centrální zdroj tepla	Plzeň	75,4	↑
2.	Plzeňská energetika a.s.	Teplárna ELÚ III	Plzeň	59,4	↓
3.	VODÁRNA PLZEŇ a.s.	ČOV Plzeň	Plzeň	26,6	↓

Tabulka 12 – styren

Pořadí provozoven podle množství **styrenu** v celkových únicích **do ovzduší**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Polytec Composites Bohemia s.r.o.	Polytec Composites Bohemia s.r.o.	Chodová Planá	1685	↓
2.	seele pilsen s.r.o.	seele pilsen s.r.o.	Plzeň	1083	-
3.	Plzeňské dílo, výrobní družstvo	Provozovna 200 - Velhartice	Velhartice	866	↓
4.	ŠKODA TRANSPORTATION a.s.	ŠKODA TRANSPORTATION a.s.	Plzeň	425	↑
5.	BOHEMIA SPORT LION, spol. s r.o.	SPORT	Horažďovice	140	↓

Tabulka 13 - formaldehyd

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily **do ovzduší** nejvíce **formaldehydu**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	BOHEMIA SPORT LION, spol. s r.o.	SPORT	Horažďovice	136	=

Tabulka 14 – dioxiny

Tyto průmyslové provozy v roce 2013 vypustily **do ovzduší** nebo předaly **v odpadech a odpadních vodách** nejvíce **dioxinů**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v gramech TEQ	Trend
1.	Z-Group Steel Holding, a.s.	ŽELEZÁRNÝ Hrádek a. s.	Hrádek	903	↑

Integrovaný registr znečišťování (IRZ) provozuje a data do něj sbírá Ministerstvo životního prostředí ČR prostřednictvím České informační agentury životního prostředí CENIA. Lze ho nalézt a vyhledávat v něm na adrese www.irz.cz. Údaje o únicích vybraných chemických látek hlásí do registru samy jednotlivé podniky, protože jim tuto povinnost ukládá zákon. Arnika pak údaje analyzuje a sestavuje z nich přehledné žebříčky znečišťovatelů, které z

registru nelze jednoduše vyčíst. Přítomnost v těchto žebříčcích a jejich zveřejňování mnohdy motivují podniky k eliminaci emisí škodlivých látek a k zavedení technologií, jež jsou šetrnější k životnímu prostředí. Přesto se již několikrát objevila snaha omezit IRZ a tak i právo veřejnosti na informace o znečištění životního prostředí. Naposledy v rámci tzv. ekoauditů, kdy ministerstvo průmyslu a obchodu chce snížit množství sledovaných látek i ohlašujících podniků. Více zde: arnika.org/zachovejme-irz

Stránky Arniky věnované IRZ (včetně žebříčků za předchozí roky): arnika.org/registr-znecistovani